# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 5ης Οκτωβρίου 1999 *

Στην υπόθεση C-84/96,

**Βασίλειο των Κάτω Χωρών,** εκπροσωπούμενο από τους J. S. van den Oosterkamp και M. A. Fierstra, βοηθούς νομικούς συμβούλους στο Υπουργείο Εξωτερικών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία των Κάτω Χωρών, 5, rue C. M. Spoo,

προσφεύγον,

κατά

**Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπουμένης από τους E. Mennens, κύριο νομικό σύμβουλο, και P. Oliver, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με αίτημα την ακύρωση των αποφάσεων της Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 1996 και του χρεωστικού σημειώματος το οποίο στηρίζεται σε μία από τις αποφάσεις αυτές, που αφορούν την εκκαθάριση λογαριασμών των σχεδίων υποδομής ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam -Musselkanaal)

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

και αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam), τα οποία συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Αναπτύξεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. J. G. Kapteyn, πρόεδρο τμήματος, G. Hirsch, J. L. Murray (εισηγητή), H. Ragnemalm και R. Schintgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 1998,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Φεβρουαρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

## Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Μαρτίου 1996 το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ), την ακύρωση των αποφάσεων της Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 1996 και του χρεωστικού σημειώματος το οποίο στηρίζεται σε μία από τις αποφάσεις αυτές, που αφορούν την εκκαθάριση λογαριασμών των σχεδίων υποδομής ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam), τα οποία συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Αναπτύξεως (στο εξής: ΕΤΠΑ).

2 Το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2052/88 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και τον συντονισμό των μεταξύ τους παρεμβάσεων καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 185, σ. 9), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2081/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 5, στο εξής: κανονισμός 2052/88), προβλέπει τα εξής:

«Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει τη συνέχιση των πολυετών ενεργειών [προγραμμάτων δράσεως], συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής των κοινοτικών πλαισίων στήριξης και των μορφών παρέμβασης, που έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή με βάση τη ρύθμιση για τα διαρθρωτικά ταμεία που ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

2. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα διαρθρωτικά ταμεία για ενέργειες [προγράμματα δράσεως] που προτείνονται στο πλαίσιο της ρύθμισης που ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού εξετάζονται και εγκρίνονται από την Επιτροπή με βάση τη ρύθμιση αυτή.

3. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφοι 4 και 5, διευκρινίζουν τις ειδικές μεταβατικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που εξασφαλίζουν ότι η βοήθεια προς τα κράτη μέλη δεν θα διακόπτεται μέχρις ότου καταρτιστούν τα σχέδια και λειτουργικά προγράμματα σύμφωνα με το νέο σύστημα, και ότι η χορήγηση συνδρομής για σχέδια τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο απόφασης χορήγησης συνδρομής προ της 1ης Ιανουαρίου 1989 μπορεί να κλείσει το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1995.»

3 Το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4254/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 374, σ. 15), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2083/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 34, στο εξής: κανονισμός 4254/88), ορίζει τα ακόλουθα:

«Μεταβατικές διατάξεις

Τα τμήματα των ποσών που έχουν αναληφθεί [προβλεφθεί] για την παροχή συνδρομής σε σχέδια για τα οποία αποφάσισε η Επιτροπή πριν από την 1η Ιανουαρίου 1989 δυνάμει του ΕΤΠΑ και τα οποία δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο αίτησης οριστικής πληρωμής στην Επιτροπή πριν από τις 31 Μαρτίου 1995 αποδεσμεύονται αυτεπαγγέλτως από την Επιτροπή το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1995, με την επιφύλαξη των σχεδίων που έχουν ανασταλεί για δικαστικούς λόγους.»

Το άρθρο 32, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1787/84 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 1984, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Αναπτύξεως (ΕΕ L 169, σ. 1), έχει ως εξής:

«Στην περίπτωση κατά την οποία μια ενέργεια η οποία [ένα πρόγραμμα δράσεως το οποίο] αποτέλεσε αντικείμενο συνδρομής του ΕΤΠΑ δεν εκτελέσθηκε όπως είχε

προβλεφθεί, ή αν δεν συντρέχουν οι όροι που προβλέπουν οι πράξεις οι οποίες τη [το] διέπουν, η συνδρομή του ΕΤΠΑ μπορεί να μειωθεί ή να καταργηθεί με απόφαση της Επιτροπής και αφού γνωμοδοτήσει η επιτροπή του ΕΤΠΑ.

Τα κράτη μέλη επιστρέφουν στην Επιτροπή το ποσό της συνδρομής που καταβλήθηκε από το ΕΤΠΑ σε όλες τις περιπτώσεις που εθνική ενίσχυση, η οποία χρησίμευσε ως βάση για τον υπολογισμό της συνδρομής του ΕΤΠΑ, έχει επιστραφεί στο κράτος μέλος από τον επενδυτή.»

4 Με απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1980, η Επιτροπή χορήγησε ενίσχυση ΕΤΠΑ ύψους 12 εκατομμυρίων ολλανδικών φιορινίων (HFL) για επενδύσεις στο πλαίσιο του σχεδίου υποδομής Veendam-Musselkanaal (ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002). Η ολοκλήρωση του σχεδίου προβλεπόταν για το 1985.

5 Βάσει αιτήσεων ενδιάμεσων καταβολών η Επιτροπή κατέβαλε ποσό 11 400 000 HFL.

6 Με απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1984 η Επιτροπή χορήγησε συνδρομή ΕΤΠΑ μεγίστου ύψους 13 320 000 HFL για επενδύσεις στο πλαίσιο του σχεδίου υποδομής Weg Veendam (Groningen) (ΕΤΠΑ αριθ. 84.07.03.004). Η προβλεπόμενη για την ολοκλήρωση του σχεδίου αυτού ημερομηνία ήταν η 1η Ιανουαρίου 1990.

7 Δεδομένου ότι το χρονοδιάγραμμα αυτό δεν μπορούσε να τηρηθεί, με έγγραφο της 5ης Δεκεμβρίου 1990 το ολλανδικό Υπουργείο Οικονομικών ζήτησε παράταση εκτελέσεως του σχεδίου μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993 το αργότερο. Στις 19 Φεβρουαρίου 1991 η Επιτροπή δέχθηκε το αίτημα αυτό. Στις 14 Ιανουαρίου 1994 το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε στην Επιτροπή αιτιολογημένο αίτημα περί νέας παρατάσεως μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994. Με έγγραφο της 17ης Μαΐου 1994 η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα αυτό.

8 Βάσει δύο αιτήσεων ενδιάμεσων καταβολών η Επιτροπή προέβη στην καταβολή ποσού 6 030 000 HFL.

9 Τα σχέδια ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και ΕΤΠΑ αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam) ολοκληρώθηκαν στις 31 Μαρτίου και την 1η Απριλίου 1994, αντίστοιχα.

10 Με έγγραφο της 23ης Φεβρουαρίου 1995, υπογραφόμενο από τον Garcia Lombardero, υπάλληλο της Γενικής Διευθύνσεως XVI, «Περιφερειακή πολιτική», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πληροφόρησε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ότι υφίστατο ένα οφειλόμενο υπόλοιπο για 18 σχέδια, μεταξύ των οποίων τα σχέδια ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam). Επέστησε εξάλλου την προσοχή των ολλανδικών αρχών επί του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88.

11 Με έγγραφο της 21ης Μαρτίου 1995, το ολλανδικό Υπουργείο Οικονομικών πληροφόρησε την Επιτροπή ότι οι τελικές δηλώσεις δέκα σχεδίων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν τα σχέδια ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam), θα διαβιβάζονταν πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1995.

12 Την 1η Ιουνίου 1995 η Ολλανδική Κυβέρνηση υπέβαλε δύο αιτήσεις οριστικής πληρωμής στην Επιτροπή για την καταβολή ενός υπολοίπου ανερχομένου σε 600 000 HFL για το σχέδιο ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και σε 2 010 000 HFL για το σχέδιο ΕΤΠΑ αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam).

13 Αφού το ολλανδικό Υπουργείο Οικονομικών ανέπτυξε την άποψή του σχετικά ιδίως με την ερμηνεία του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88 και αφού το υπουργείο αυτό παρέσχε ακόμη ορισμένες πληροφορίες για διάφορα συγκεκριμένα σχέδια, η Επιτροπή, με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1995, υπογραφόμενο από τη Wulf-Mathies, επίτροπο αρμόδια για την περιφερειακή πολιτική, ανέφερε ότι, για το σύνολο των περιπτώσεων στις οποίες δεν είχε εφαρμογή η εξαίρεση που προέβλεπε το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88, περί αναστολής εκτελέσεως των σχεδίων για δικαστικούς λόγους ή στις οποίες η Επιτροπή δεν είχε δεχθεί, προ της ενάρξεως της ισχύος του άρθρου 12, κάποια άλλη ημερομηνία περατώσεως εκτός της 31ης Μαρτίου 1995, συνήγαγε κατ' ανάγκην ότι από τη συνέχιση της εξετάσεώς της επιβεβαιώθηκε ότι τα

σχέδια αυτά έπρεπε να εκκαθαριστούν βάσει των τελευταίων αιτήσεων πληρωμής που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή στις 31 Μαρτίου 1995, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν είχε την εξουσία να προβεί στην εκκαθάριση των σχεδίων βάσει των αιτήσεων πληρωμής που είχαν παραληφθεί μετά από τις 31 Μαρτίου 1995. Με δικόγραφο της 25ης Σεπτεμβρίου 1995, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Σεπτεμβρίου 1995, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών άσκησε προσφυγή ακυρώσεως (υπόθεση C-308/95) κατά του ως άνω εγγράφου.

14 Στις 15 Ιανουαρίου 1996 η Επιτροπή απέστειλε στο ολλανδικό Υπουργείο Οικονομικών χρεωστικό σημείωμα για το σχέδιο ΕΤΠΑ αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam), που περιήλθε στο υπουργείο αυτό στις 24 Ιανουαρίου 1996.

15 Στις 16 Φεβρουαρίου 1996 η Επιτροπή απέστειλε νέο έγγραφο, με το οποίο αναφερόταν στα από 23 Φεβρουαρίου και 7 Απριλίου 1996 έγγραφα, από τα οποία προκύπτει ότι προέβη σε εκκαθάριση των σχεδίων ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και ΕΤΠΑ αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam) βάσει των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της προ της 1ης Απριλίου 1995.

16 Για το πρώτο από τα σχέδια αυτά η Επιτροπή καθόρισε το ποσό που όφειλε ακόμη να καταβάλει σε 551 845 HFL. Για το δεύτερο, η Επιτροπή ζήτησε επιστροφή ποσού 1 364 180 HFL.

17 Προς στήριξη της προσφυγής της η Ολλανδική Κυβέρνηση επικαλείται έξι λόγους ακυρώσεως. Προσάπτει καταρχάς στην Επιτροπή ότι ερμήνευσε κακώς το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88, θεωρώντας ότι η 31η Μαρτίου 1995 αποτελούσε το ύστατο χρονικό όριο για την υποβολή των τελικών δηλώσεων, μετά το οποίο δεν θα μπορούσε να δοθεί καμία παράταση. Στη συνέχεια, προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν ανέφερε δεόντως τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσε να λάβει υπόψη τις αιτήσεις οριστικής πληρωμής οι οποίες υποβλήθηκαν μετά τις 31 Μαρτίου 1995, τούτο δε για τον πρόσθετο λόγο ότι προέβη στην εκκαθάριση των σχεδίων μόλις στις

15 Ιανουαρίου και στις 16 Φεβρουαρίου 1996. Στη συνέχεια, θεωρεί ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88 παραβιάζει ορισμένες γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, ήτοι τις αρχές της κοινοτικής νομιμότητας και της περιφερειακής συνεργασίας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ή, ακόμα, της αναλογικότητας. Επικουρικά, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αγαστής συνεργασίας κατά το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ), η Επιτροπή όφειλε εν πάση περιπτώσει να θεωρήσει το από 21 Μαρτίου 1995 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών ως αίτηση οριστικής πληρωμής. Προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι δεν τήρησε το άρθρο 32, παράγραφος 1, του κανονισμού 1787/84. Τέλος, υποστηρίζει ότι ο υπολογισμός του ποσού στον οποίο προέβη η Επιτροπή, που περιλαμβάνεται στην από 16 Φεβρουαρίου 1996 απόφασή της, είναι εσφαλμένος, καθόσον παρέλειψε να λάβει υπόψη την ενδιάμεση δήλωση της 6ης Απριλίου 1994.

*Επί του λόγου που στηρίζεται σε κακή ερμηνεία του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88*

18 Η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι κακώς η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν ήταν δυνατό να δοθεί παράταση προθεσμίας μετά τις 31 Μαρτίου 1995. Κατ' αυτήν, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 12 του κανονισμού 4254/88 και 15, παράγραφος 3, του κανονισμού 2052/88 προκύπτει σαφώς ότι η ημερομηνία της 31ης Μαρτίου 1995 δεν ήταν η τελευταία προθεσμία αλλ' απλώς μια προθεσμία τάξεως, με σκοπό την οριστική εκκαθάριση των σχεδίων που είχε εγκρίνει η Επιτροπή πριν από την 1η Ιανουαρίου 1989 το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1995. Έτσι, η Επιτροπή διέθετε διακριτική ευχέρεια, που της παρείχε τη δυνατότητα να λάβει υπόψη τις αιτήσεις καταβολής που υποβάλλονταν μετά τις 31 Μαρτίου 1995.

19 Η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί επίσης ότι η έλλειψη κυρώσεως σε περίπτωση υπερβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής της προθεσμίας της 30ής Σεπτεμβρίου 1995 συνηγορεί υπέρ της απόψεως ότι η Επιτροπή διέθετε ορισμένα περιθώρια ελιγμού.

20 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προθεσμία της 31ης Μαρτίου 1995 δεν μπορεί να θεωρηθεί απλώς ως προθεσμία τάξεως. Κατ' αυτήν, η εν λόγω προθεσμία δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ενδεικτική παρά μόνο στην περίπτωση που το άρθρο 12 δεν προέβλεπε καμία νομική συνέπεια σε περίπτωση μη τηρήσεώς του. Όμως, εν προκειμένω, η διάταξη αυτή ορίζει την αυτεπάγγελτη αποδέσμευση εκ μέρους της Επιτροπής των προβλεπόμενων ποσών σε περίπτωση μη τηρήσεως της προθεσμίας της 31ης Μαρτίου 1995 όσον αφορά τις αιτήσεις οριστικής πληρωμής.

21 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί καταρχάς ότι το άρθρο 15, παράγραφος 3, του κανονισμού 2052/88 είχε ιδίως ως σκοπό να μπορέσει να κλείσει η Επιτροπή μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1995 τις διαδικασίες χορηγήσεως συνδρομής για σχέδια τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο αποφάσεως περί χορηγήσεως συνδρομής προ της 1ης Ιανουαρίου 1989.

22 Προς τούτο, με το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88 ο κοινοτικός νομοθέτης όρισε τις 31 Μαρτίου 1995 ως την τελική προθεσμία για την υποβολή στην Επιτροπή αιτήσεων οριστικής πληρωμής των προβλεπόμενων ποσών. Εξάλλου, ο νομοθέτης αυτός προέβλεψε μια κύρωση σε περίπτωση μη τηρήσεως της εν λόγω προθεσμίας, ήτοι την αυτεπάγγελτη αποδέσμευση μέρους των προβλεπόμενων ποσών.

23 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με τον τρόπο αυτό, δεν παρέσχε καμία εξουσία εκτιμήσεως στην Επιτροπή όσον αφορά την επιβολή της κυρώσεως αυτής, καθόσον η αποδέσμευση ποσών αποτελεί την αυτόματη και αναπόφευκτη συνέπεια της μη τηρήσεως της προθεσμίας της 31ης Μαρτίου 1995.

24 Κατά συνέπεια, η πρόβλεψη της ημερομηνίας αυτής δεν μπορεί να θεωρείται ως καθορισμός μιας απλής προθεσμίας τάξεως, την οποία η Επιτροπή να μπορεί να παρατείνει κατά το δοκούν.

25 Εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό είναι σύμφωνο προς την αρχή της ασφαλείας δικαίου, που αποτελεί μία από τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

26 Πράγματι, από τη νομολογία προκύπτει ότι η αρχή της ασφαλείας δικαίου απαιτεί, προκειμένου για διάταξη που τάσσει αποκλειστική προθεσμία, ιδίως μάλιστα όταν μπορεί να έχει ως συνέπεια να στερήσει ένα κράτος μέλος από την καταβολή μιας οικονομικής ενισχύσεως, της οποίας η αίτηση είχε εγκριθεί και βάσει της οποίας το κράτος μέλος έχει ήδη προβεί σε σημαντικές δαπάνες, να διατυπώνεται η διάταξη αυτή κατά τρόπο σαφή και ακριβή, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να εκτιμήσουν με πλήρη επίγνωση τη σημασία που έχει γι' αυτά η τήρηση της προθεσμίας (απόφαση της 26ης Μαΐου 1982, 44/81, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1855, σκέψη 16).

27 Όμως, αν η Επιτροπή είχε διακριτική ευχέρεια, όπως υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση, που να της παρείχε τη δυνατότητα αλλαγής της ημερομηνίας της 31ης Μαρτίου 1995 ανάλογα με τον φόρτο εργασίας της και με την ικανότητά της να προβεί σε οριστική εκκαθάριση των σχεδίων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1995, τα κράτη μέλη δεν θα μπορούσαν να προσδιορίσουν με ακρίβεια την ημερομηνία μέχρι την οποία θα μπορούσαν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους περί οριστικής πληρωμής χωρίς να υπάρχει κίνδυνος εκπνοής της σχετικής αποκλειστικής προθεσμίας.

28 Τέλος, το γεγονός ότι η ίδια η Επιτροπή υπερέβη την προθεσμία της 30ής Σεπτεμβρίου 1995 χωρίς καμία νομική συνέπεια δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί δείγμα κάποιας εξουσίας εκτιμήσεως της Επιτροπής όσον αφορά την τήρηση των προθεσμιών.

29 Πράγματι, το γεγονός ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν προέβλεψε καμία κύρωση σχετικά με την τήρηση της προθεσμίας αυτής οφείλεται προφανώς στην αδυναμία του να προσδιορίσει, όταν όρισε τον Ιούλιο του 1993 τις ημερομηνίες της 31ης Μαρτίου και της 30ής Σεπτεμβρίου 1995, τον αριθμό των σχεδίων με τα οποία θα έπρεπε να ασχοληθεί η Επιτροπή κατά το μεταξύ των δύο αυτών ημερομηνιών εξάμηνο διάστημα.

30 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος είναι αβάσιμος.

*Επί του λόγου που στηρίζεται σε έλλειψη αιτιολογίας*

31 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, αν γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή θεώρησε τελικά την προθεσμία της 31ης Μαρτίου 1995 ως μια προθεσμία τάξεως, τότε θα έπρεπε να συναχθεί ότι δεν ανέφερε δεόντως τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσε να λάβει υπόψη τις αιτήσεις οριστικής πληρωμής οι οποίες θα υποβάλλονταν μετά την ημερομηνία αυτή. Αυτή η έλλειψη αιτιολογίας καθίσταται ακόμα περισσότερο πρόδηλη λόγω του ότι η Επιτροπή προέβη στην εκκαθάριση των σχεδίων μόλις στις 15 Ιανουαρίου και στις 16 Φεβρουαρίου 1996.

32 Η Επιτροπή φρονεί ότι ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, διότι, όπως υπενθύμισε, δεν διέθετε κανένα περιθώριο ελιγμού κατά την εφαρμογή του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88.

33 Από την απάντηση που δόθηκε όσον αφορά τον πρώτο λόγο προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή θεώρησε ότι η προθεσμία της 31ης Μαρτίου 1995 δεν αποτελούσε απλώς μια προθεσμία τάξεως. Επομένως, ούτε και ο δεύτερος λόγος είναι βάσιμος.

*Επί του λόγου που στηρίζεται σε παραβίαση ορισμένων γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου*

34 Στη συνέχεια, η Ολλανδική Κυβέρνηση διατείνεται ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88 συνιστά παραβίαση ορισμένων γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου.

35 Θεωρεί καταρχάς ότι η Επιτροπή έλαβε τις επίδικες αποφάσεις παρά την κατά το άρθρο 5 της Συνθήκης αρχή της αγαστής συνεργασίας και παρά την αρχή της

συνεργασίας με τις περιφερειακές αρχές, που υπενθυμίζεται ιδίως στο προοίμιο του κανονισμού 2052/88, η οποία αποτελεί μια ειδικότερη έκφανσή της.

36 Έτσι, λαμβανομένων υπόψη των λεπτομερών ελέγχων και των προσπαθειών των ολλανδικών αρχών, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη τις αιτήσεις οριστικής πληρωμής οι οποίες της γνωστοποιήθηκαν με έγγραφο της 21ης Μαρτίου 1995 και οι οποίες περιήλθαν στην Επιτροπή την 1η Ιουνίου 1995, τούτο δε για τον πρόσθετο λόγο ότι οι αιτήσεις αυτές δεν αφορούσαν δαπάνες προγματοποιηθείσες μετά τις 31 Μαρτίου 1995.

37 Στη συνέχεια η Ολλανδική Κυβέρνηση εκτιμά ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Διατείνεται ότι το άρθρο 15 του κανονισμού 2052/88 και το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88 οδήγησαν αναδρομικά σε ριζική τροποποίηση των εφαρμοστέων επί σχεδίων υποδομής διατάξεων, τάσσοντας προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων καταβολής των τελικών ποσών, καθώς και προθεσμία για την οριστική εκκαθάριση των σχεδίων αυτών. Πριν από την έναρξη της ισχύος των δύο αυτών άρθρων, η εφαρμοστέα σχετικά με τις συνδρομές του ΕΤΠΑ κοινοτική ρύθμιση δεν προέβλεπε κανένα χρονικό όριο όσον αφορά την εκτέλεση των οικονομικής φύσεως υποχρεώσεων που είχαν αναληφθεί σχετικά με προγράμματα τα οποία θα πραγματοποιούνταν σε χρονικό διάστημα πολλών οικονομικών ετών ούτε κάποια προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων καταβολής των τελικών ποσών.

38 Εξάλλου, έστω και αν οι ατομικές αποφάσεις περί χορηγήσεως συνδρομής όριζαν χρονικά όρια της ολοκληρώσεως των προγραμμάτων, η Επιτροπή δεχόταν συνήθως τις αιτήσεις παρατάσεως χωρίς να θέτει άλλους όρους πέραν του όρου της τηρήσεως της νέας προθεσμίας.

39 Δεδομένου του υπερβολικά αυστηρού χαρακτήρα των νέων διατάξεων, η Επιτροπή όφειλε να πληροφορήσει τα κράτη μέλη για τον τρόπο με τον οποίο επρόκειτο να ερμηνεύσει το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88 και για τις οικονομικές συνέπειες της ερμηνείας αυτής, τούτο δε έστω και αν ουδέποτε είχε η ίδια αμφιβολίες σχετικά με το άρθρο αυτό, εφόσον υφίστατο το ενδεχόμενο το άρθρο αυτό να δώσει λαβή για αμφιβολίες εκ μέρους κάποιου κράτους μέλους.

40 Ελλείψει μιας τέτοιας πληροφορίας, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι δικαιολογημένα μπορούσε να πιστεύει ότι η οριστική εκκαθάριση του επιδίκου σχεδίου, στο πλαίσιο του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88, θα πραγματοποιούνταν όπως και παλαιότερα κατόπιν διαβουλεύσεων και με βάση το πνεύμα της ειλικρινούς συνεργασίας, τούτο δε καθόσον μάλιστα η Επιτροπή άφησε να παρέλθει η τελική προθεσμία της 30ής Σεπτεμβρίου 1995 χωρίς να αντιδράσει.

41 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ακόμη ότι η εκ μέρους της Επιτροπής επιβολή της κυρώσεως αντιβαίνει προς την αρχή της αναλογικότητας.

42 Σημειώνει σχετικά ότι το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι η παράβαση μιας δευτερεύουσας υποχρεώσεως δεν μπορεί, αυτή καθαυτή, να προκαλέσει την απώλεια του δικαιώματος λήψεως μιας ενισχύσεως όταν έχουν πλήρως τηρηθεί οι κύριες υποχρεώσεις (απόφαση της 21ης Ιουνίου 1979, 240/78, Atalanta Amsterdam, Συλλογή τόμος 1979/ II, σ. 63). Εξάλλου, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η κύρωση πρέπει να είναι κατάλληλη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και ότι δεν μπορεί να βαίνει πέραν των ορίων αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού (βλ. ιδίως την απόφαση της 27ης Ιουνίου 1990, C-118/89, Lingenfelser, Συλλογή 1990, σ. I-2637).

43 Δεδομένου ότι τηρήθηκαν οι κύριες υποχρεώσεις στις οποίες βασίζεται το δικαίωμα λήψεως των συνδρομών του ΕΤΠΑ, η Επιτροπή όφειλε να μην επιβάλει την κύρωση που προβλεπόταν σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής αιτήσεων οριστικής πληρωμής, τούτο δε διότι, επιπλέον, ουδόλως θα θιγόταν ο σκοπός της οριστικής εκκαθαρίσεως των σχεδίων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1995.

44 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η συλογιστική την οποία ακολουθεί η Ολλανδική Κυβέρνηση, που βασίζεται στις αρχές της κοινοτικής νομιμότητας και της περιφερειακής συνεργασίας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας, προϋποθέτει ότι η Επιτροπή διαθέτει κάποια εξουσία εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

45 Εξάλλου, θεωρεί ότι τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος κράτους δεν στοιχειοθετούν επίκριση κατά του άρθρου 12 διότι, διαφορετικά, θα ήταν απαράδεκτα, δεδομένου ότι η προβλεπόμενη προθεσμία για την άσκηση προσφυγής κατά της διατάξεως αυτής έχει εκπνεύσει προ πολλού.

46 Πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 21 έως 24 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή δεν διέθετε καμία εξουσία εκτιμήσεως για την επιβολή της κυρώσεως που προβλέπει το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88 σε περίπτωση μη τηρήσεως της προθεσμίας της 31ης Μαρτίου 1995.

47 Επομένως, μη λαμβάνοντας υπόψη, για την εκκαθάριση των σχεδίων ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam), τις αιτήσεις οριστικής πληρωμής τις οποίες της υπέβαλαν οι ολλανδικές αρχές την 1η Ιουνίου 1995, η Επιτροπή περιορίστηκε απλώς στην εφαρμογή του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88. Επομένως, με την ενέργειά της, αυτή καθαυτή, δεν παραβίασε ούτε την αρχή της κοινοτικής νομιμότητας και τη συνακόλουθη αρχή της περιφερειακής συνεργασίας ούτε την αρχή της αναλογικότητας.

48 Όσον αφορά την προβαλλόμενη παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να σημειωθεί ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση περιορίστηκε σε επίκληση της στάσεως της Επιτροπής πριν από την έναρξη της ισχύος του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88. Για τον μετά την ημερομηνία αυτή χρόνο δεν επικαλείται καμία συγκεκριμένη ενέργεια της Επιτροπής από την οποία να μπορεί να υποτεθεί ότι η προθεσμία της 31ης Μαρτίου 1995 ήταν απλώς μια προθεσμία τάξεως, η τήρηση της οποίας δεν συνδεόταν με καμία έννομη συνέπεια.

49 Εξάλλου, δεδομένου ότι δεν υφίσταται καμία ασάφεια σχετικά με τη σχέση που προβλέπει το άρθρο 12 μεταξύ της μη τηρήσεως της προθεσμίας της 31ης Μαρτίου 1995 για την υποβολή των αιτήσεων οριστικής πληρωμής και της αυτεπάγγελτης αποδεσμεύσεως τμημάτων των προβλεπομένων ποσών, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή, επειδή παρέλειψε να εξακριβώσει τι ακριβώς είχε αντιληφθεί κάθε κράτος μέλος σχετικά με τη διάταξη αυτή, έδωσε λαβή για να έχει κάποιο από αυτά δικαιολογημένα την πεποίθηση ότι η υπέρβαση της προθεσμίας αυτής δεν θα είχε συνέπειες.

50 Τέλος, δεδομένου ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δήλωσε σαφώς ότι δεν αμφισβητεί τη νομιμότητα του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88 με τον λόγο που στηρίζεται σε παραβίαση των αρχών της κοινοτικής νομιμότητας και της περιφερειακής συνεργασίας, της αναλογικότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, παρέλκει η εξέταση του ζητήματος αυτού.

51 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος είναι αβάσιμος

*Επί του λόγου που στηρίζεται στο πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως στο οποίο φέρεται ότι υπέπεσε η Επιτροπή μη θεωρώντας το από 21 Μαρτίου 1995 έγγραφο ως αίτηση οριστικής πληρωμής*

52 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, ελλείψει κάποιου ειδικού εντύπου, το από 21 Μαρτίου 1995 έγγραφο του ολλανδικού Υπουργείου Οικονομικών έπρεπε να θεωρηθεί ως αίτηση της Επιτροπής για την οριστική πληρωμή των σχετικών ποσών, τούτο δε λαμβανομένων υπόψη των αρχών της αγαστής συνεργασίας και της συνεργασίας με τις περιφερειακές αρχές.

53 Κατ' αυτήν, η Επιτροπή μπορούσε να συναγάγει από το έγγραφο αυτό ότι τα επίμαχα σχέδια είχαν περατωθεί και ότι οι ολλανδικές αρχές είχαν την πρόθεση να επικαλεστούν τα δικαιώματά τους όσον αφορά το μη καταβληθέν ποσό της συνδρομής.

54 Φρονεί ότι από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να συναχθεί ότι η αίτηση οριστικής πληρωμής την οποία αναφέρουν τα άρθρα 15 του κανονισμού 2052/88 και 12 του κανονισμού 4254/88 μπορεί να θεωρηθεί ως «αίτηση τελικής πληρωμής» περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 28 του κανονισμού 1787/84. Σε αντίθεση με την τελευταία αυτή αίτηση, καμία άλλη προϋπόθεση δεν τίθεται όσον αφορά την αίτηση οριστικής πληρωμής, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι ένα απλό έγγραφο μπορεί να αρκεί.

55 Εξάλλου, αν το από 21 Μαρτίου 1995 έγγραφο δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως πλήρης αίτηση οριστικής πληρωμής, ενόψει της αρχής της αγαστής συνεργασίας, εναπέκειτο στην Επιτροπή να γνωστοποιήσει την άποψή της στις ολλανδικές αρχές, απαντώντας στο έγγραφο αυτό, ώστε να μπορέσουν να τακτοποιήσουν τα της αιτήσεως πληρωμής σε εύθετο χρόνο ή εντός κατάλληλης προθεσμίας που εκείνη θα όριζε.

56 Αντιθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι, ακόμα και αν γίνει δεκτό ότι μια αίτηση οριστικής πληρωμής δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς αίτηση τελικής πληρωμής, υπό την έννοια του άρθρου 28 του κανονισμού 1787/84, πράγμα το οποίο αμφισβητεί, από την αίτηση οριστικής πληρωμής πρέπει να προκύπτει τουλάχιστον, με σαφήνεια και ακρίβεια, η πρόθεση του ενδιαφερομένου να ζητήσει ένα συγκεκριμένο ποσό. Η αίτηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει επίσης τα στοιχεία βάσει των οποίων υπολογίζεται το ποσό αυτό. Όμως, το εν λόγω έγγραφο δεν περιλαμβάνει κανένα από τα στοιχεία αυτά.

57 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι από τις διατάξεις των άρθρων 12 του κανονισμού 4254/88 και 15 κανονισμού 2052/88 προκύπτει σαφώς ότι οι αιτήσεις οριστικής πληρωμής τις οποίες υποβάλλουν τα κράτη μέλη πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να προβεί στην οριστική εκκαθάριση των σχεδίων αυτών και στην καταβολή των ζητούμενων ποσών.

58 Όμως, όσον αφορά τα σχέδια ΕΤΠΑ αριθ. 80.07.03.002 (Veendam-Musselkanaal) και αριθ. 84.07.03.04 (Weg Veendam), προκύπτει ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση, με το από 21 Μαρτίου 1995 έγγραφό της, περιορίστηκε να ανακοινώσει ότι τα σχέδια είχαν περατωθεί και ότι οι τελικές δηλώσεις θα διαβιβάζονταν στην Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 1995. Δεν κοινοποίησε στην Επιτροπή κανένα στοιχείο που να της παρείχε τη δυνατότητα να προβεί στην οριστική εκκαθάριση των εν λόγω σχεδίων, ιδίως όσον αφορά τα ζητούμενα ποσά. Επομένως, το εν λόγω έγγραφο δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως αίτηση οριστικής πληρωμής υπό την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88.

59 Εξάλλου, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν πληροφόρησε τις ολλανδικές αρχές, απαντώντας στο έγγραφό τους, ότι το από 21 Μαρτίου 1995 έγγραφο δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως αίτηση οριστικής πληρωμής, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 57 της παρούσας αποφάσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί το συμπέρασμα αυτό.

60 Επομένως, ο τέταρτος λόγος πρέπει να θεωρηθεί αβάσιμος.

*Επί του λόγου που στηρίζεται σε μη εφαρμογή του άρθρου 32, παράγραφος 1, του κανονισμού 1787/84*

61 Η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι, δεδομένου ότι η εκκαθάριση των επιδίκων σχεδίων οδήγησε σε μείωση των συνδρομών του ΕΤΠΑ, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 1, του κανονισμού 1787/84, να συμβουλευθεί την επιτροπή του ΕΤΠΑ, πράγμα το οποίο, απ' όσα γνωρίζει, δεν έπραξε.

62 Αντιθέτως, η Επιτροπή εκτιμά ότι το άρθρο 32 του κανονισμού 1787/84 αφορά διαφορετική κατάσταση σε σχέση με αυτή του άρθρου 12 του κανονισμού 4254/88. Κάθε μία από τις δύο αυτές διατάξεις προβλέπει διαφορετική διαδικασία. Στην περίπτωση του άρθρου 12, πρόκειται για αυτεπάγγελτη αποδέσμευση των προβλεπομένων ποσών, πράγμα το οποίο αποκλείει τη διαβούλευση με την επιτροπή του ΕΤΠΑ, όπως αυτή προβλέπεται από άλλες διατάξεις.

63 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 32 του κανονισμού 1787/84 προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει τη μείωση ή την κατάργηση συνδρομής όταν ένα πρόγραμμα δεν εκτελείται όπως έχει προβλεφθεί ή όταν δεν συντρέχουν οι όροι που προβλέπουν οι πράξεις οι οποίες το διέπουν. Για τον λόγο αυτό, διαθέτει διακριτική ευχέρεια, πριν από την άσκηση της οποίας όμως πρέπει να ζητεί τη γνώμη της επιτροπής του ΕΤΠΑ.

64 Η κατάσταση την οποία αφορά το άρθρο 12 του κανονισμού 4254/88 είναι διαφορετική. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή δεν διαθέτει καμία διακριτική ευχέρεια, καθόσον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 23 της παρούσας αποφάσεως, η αποδέσμευση των ποσών και, επομένως, η μείωση ή και η κατάργηση της οικείας συνδρομής αποτελούν αυτόματη και αναπόφευκτη συνέπεια της μη τηρήσεως της προθεσμίας της 31ης Μαρτίου 1995 για τις αιτήσεις οριστικής πληρωμής. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 32 του κανονισμού 1787/84 διαδικασία, που ορίζει ότι πρέπει να λαμβάνεται η γνώμη της επιτροπής ΕΤΠΑ, δεν έχει εφαρμογή.

65 Συνεπώς, ο πέμπτος λόγος είναι αβάσιμος.

*Επί του λόγου που στηρίζεται στο πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως στο οποίο φέρεται ότι υπέπεσε η Επιτροπή μη λαμβάνοντας υπόψη την ενδιάμεση δήλωση της 6ης Απριλίου 1994*

66 Τέλος, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι ο υπολογισμός του τελικού ποσού των 15 552 734,98 HFL, στον οποίο προέβη η Επιτροπή με την απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 1996, είναι εσφαλμένος, διότι η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει υπόψη μια ενδιάμεση δήλωση της 6ης Απριλίου 1994.

67 Η ως άνω κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι η εν λόγω δήλωση ανακλήθηκε με τηλεομοιοτυπία της 8ης Νοεμβρίου 1994, την οποία απέστειλε το Υπουργείο Οικονομικών. Εντούτοις, από την τηλεομοιοτυπία αυτή εμφαινόταν μία σχέση μεταξύ της ανακλήσεως της ενδιάμεσης δηλώσεως και της υποβολής της αιτήσεως τελικής πληρωμής. Εφόσον η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη την αίτηση τελικής πληρωμής, έπρεπε επίσης να αγνοήσει την ανάκληση της ενδιάμεσης δηλώσεως, τούτο δε λαμβανομένων υπόψη των αρχών της ειλικρινούς συνεργασίας και της χρηστής διοικήσεως.

68 Η Επιτροπή σημειώνει ότι η δήλωση της 6ης Απριλίου 1994 ήταν ασαφής. Έτσι, τα κριτήρια υπολογισμού στα οποία στηρίχθηκε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ήσαν

αβέβαια και ο ίδιος ο υπολογισμός κατέληγε σε συνδρομή 33 % αντί για 30 %, όπως προέβλεπε η απόφαση περί χορηγήσεως. Για τον λόγο αυτό, η Ολλανδική Κυβέρνηση, απαντώντας σε έγγραφο της Επιτροπής, αποφάσισε να ανακαλέσει τη δήλωση αυτή.

69 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, ανακαλώντας μονομερώς και ανεπιφύλακτα την από 6 Απριλίου 1994 δήλωσή της, η Ολλανδική Κυβέρνηση την εξαφάνισε από νομικής απόψεως. Επομένως, δεν μπορεί να προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη τη δήλωση αυτή με την απόφασή της περί εκκαθαρίσεως του σχεδίου ΕΤΠΑ αριθ. 84.07.03.004 (Weg Veendam).

70 Κατά συνέπεια, ο έκτος λόγος είναι αβάσιμος.

71 Εν όψει των προεκτεθέντων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

72 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και αυτό ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Καταδικάζει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.**

Kapteyn Hirsch Murray

Ragnemalm Schintgen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Οκτωβρίου 1999.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

P. J. G. Kapteyn